

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 4 frt.
Félévre . . . 2 „
Negyedévre . . . 1 „

Bérmentetlen levelek
csak ismert kezekből
fogadtatnak el.
A kéziratok nem adat-
nak vissza.

A nyílt-térben minden
két hasábos garmondsor
díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Vegyes tartalmu hetilap.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Hirdetési díj:

A hirdetéseknek minden
egy szö után 2 kr. fi-
zetendő.

Terjedelmes hirdetések
többszöri beiktatása,
kedvezöbbs föltételek
alatt eszközölhetö.

Minden egyes beiktatás
után kincstári illeték
30 kr.

920. sz.

Zemplénm. alispánjától.

Elnöki körlevél.

Zemplénmegye bizottsági tagjaihoz.

A megyei évnegyedes közgyűlés folyó évi márcziushó 3-án fog Sátoralja-Ujhelyben, a megyeház nagytermében délelőtti 10 órakor megkezdetni, s az azt követő napokon folytatólag megtartatni.

Az állandó választmány s a kifejlendő körülményekhez képest, annak szakosztályai, a közgyűlést megelőzőleg f. évi februárhó 26-ik napján fogják üléseiket a megyeház termeiben megkezdenni.

A mult évi évnegyedes közgyűlés óta beérkezett és közgyűlési elhatározástól függő folyó tárgyakon kívül ezen közgyűlés nevezetesebb tárgyai következők lesznek:

1. Megyénk tiszti ügyészenek királyi közalapítványi ügyészsé lett kineveztetése által megürült s helyettesítés utján betöltve lévő tiszti ügyészi állomásnak főispán ó méltósága elnöklete alatt, ezen közgyűlés első napján választás utján leendő betöltése; nem különben

2. A nagyméltóságú belügyminisztérium által engedélyezett, rendszerezített, s helyettesítés utján ideiglenesen betöltve lévő 3-ik árvaszéki ülnöki; továbbá:

3. A szintén csak helyettesítés utján betöltött

a) bodrogközi és

b) tokaji járás orvosi állomások választás utján betöltése,

4. Az 1873. évi XX. t. cz. rendelete értelmében szükségelt loállítási, illetöleg avató bizottságok elnökeinek megválasztása.

5. A nagyméltóságú belügyminisztérium intézvénye által, a közelebbi közgyűlési határozat megváltoztatásával üresedésbe jött bizottsági tagok választására kiszabott választó kerületi elnök megválasztása.

6. A mult 1873. évi számadások megvizsgálása.

7. A közgyűlésileg megbizott küldöttség által ujabban átdolgozott megyei szervezett és ügyrendszabályok végleges megállapítása.

8. A közlekedési ügyek és útimunka tárgyalása.

Mely sok érdekü bizottsági évnegyedes közgyűlésre, valamint az állandó választmány, ugyszintén a megyei bizottság összes tagjait van szerencsém hivatalos tisztelettel meghívni.

Kelt Sátoralja-Ujhely, februárhó 14-én 1874.

DÓKUS JÓZSEF,

megyei alispán.

Nehány szó Tompa „Péter király“ czimü balladájáról.

A „Zemplén“ folyó évi január 22-ik számában elhunyt koszorus költönk, Tompa Mihálynak egy még eddig világot nem látott balladája volt közölve „Péter király“ czimmel, melyet, mint a közlö Bencsik István mondja, Mészáros József, a költö kortársa s barátja, ereklyeként örzött eddig magánál eredeti kéziratban.

E közleményben nehány téves adat foglaltatván, egyrészt az elhunyt nagy költö emléke iránti baráti kegyelet, másrészt az irodalom történeti hitelessége követeli tölünk, hogy azt helyreigazítsuk.

Azt mondja Bencsik István közlö, hogy Tompa 1847-ben Klobusiczky László és István nevelöje lévén Ág-Csernöben, az akkor N.-Rozvágyon lakó Mészáros József kortársa s barátjához gyakran ellátogatott, s itt N.-Rozvágyon írta balladáját. Ez egészben téves állítás.

Tompa e balladáját nagyon ifjukorában, 1842-ik év június havában Sárospatakon írta. Én láttam e mü születését, lehet mondani első sorától kezdve az utolsóig, söt annak technikája részben legalább az én bíráló rostáimon is keresztül ment. Irta pedig ö ezt az ugynevezett szép mü egy let tizedik évi fenállásának emlékünnepeére, szavalandó darabul, mely ünnepele az 1842-ik évi kövizsga alkalmával július 12-én tartatott meg. Az ünnepele tizenketten voltunk szavalás végett kinevezve, s mindenki csak saját müvével léphetett fel. Itt szavalta el Tompa legelsőben Péter király balladáját, roppant hatással. A szép, életerös ifju alak, dörgö érczes hang, a mü erőteljes nyelve, s inkább drámai mint lyrai vagy balladai hangja annyira elragadta a nagyszámu, fényes közönséget, hogy mi kik utána fölléptünk, kis szerü epigonokká törpültünk mellette!

Következő 184 $\frac{2}{3}$ -ik iskolai évben lett Tompa a Klobusiczky ifjak nevelöjévé, s ezen időben töltötte a szünnapokat Ág-Csernöben és N.-Rozvágyon, s hihetöleg ekkor hagyta e mü kéziratát Mészáros József barátunknál. 1844-ik évben már Eperjesen és Bártfán találkoztunk vele mint Komáromy István nevelöjével. Innen írta Petöfihez gyönyörü költöi levelét. Következő évben visszajött ismét Sárospatakra, s az 1845-ik évet foglaltotta itt, részint Pesten töltötte a nép regék kiadásával foglalkozva. Czélja volt, hogy jogi pályára lép, s Pesten marad folytonosan. De 1846-ik év tavaszán meghívást kapván a bejei papságra, a szerény, de biztos papi pályát választotta, s ugyan ezen év utöfelében már elfoglalta papi hivatalát Bejében. Eszerint 1847-ik évben Tompa sem a Klobusiczky ifjak nevelöje nem lehetett, sem Péter király czimü balladáját nem írhatta.

A mü szövegét illetöleg:

Én e müvet 1842. óta nem láttam, kéziratban sem bírtam. De emlékezetemben oly hiven megtartottam, hogy annak minden sorát, minden szavát, mely az eredetitö eltéröleg van adva, ki tudom mutatni. Az ifjukor kedves emlékei különben is mélyen nyomulnak be az ember lelkébe. De mi ekkor mint szerzők és kritikusok álltunk egymással szemben. Szavalandó müvet irtunk mindannyian az emlékünnepre, s a szépmüegylet szabályai szerint egyik bírálva a másikét. Nekom épen a Péter király esett. Ez a valódi ok, a miért az vaslánczokon áll mai napig emlékezetemben.

Különben a mü szövege hiven van adva, s nem kétke-dem felöle, hogy az a szerző eredeti kézírata után közöltetett. Csupán nehány jelző, s egy pár versszak tér el az eredetitö: például:

I. r. 5. sor e. h: „Sötét habokba forr“ állott
Zavart habokban forr.

10. 11. sor e. h: „Irtózatossabb az éj mikor leend!

Mikor a végítélet eljövend“ így:
Irtózatossabb az éj tán nem leend,
Midőn a végítélet eljövend.

III. r. 29. s. e. h: „Vagy sulyos lánczokban szenvedett“
Vagy sulyos lánczokban hevert.

Amott a versszak is hibás.

IV. r. 22. s. e. h: „Szétnézek a világon, mely sajátom“
Hadd lássam a világot, mely sajátom.

24. sor e helyett: „Vad álom“ vak álom.

Ugyan e versszak végén ez:

„Nézétek a királyt“ nem volt meg, hanem

csak ez: „Szegény király.“

Miért nem látott eddig e mű napvilágot, az nem esetlegesen nem is feledésből történt, hanem annak oka egyenesen a költő lelkületében rejlik. Ugyanis:

Péter király születése előtt pár hónappal jelent meg Tompának első nagyobb műve. Zokol című szép balladája az Athenaeum 1842. ápril 19-ik számában, mely Bajza figyelmét az ifjú költő iránt nagyon felébresztette. Midőn néhány hóval később Tompa Péter királyát Bajzának kinyomatás végett felküldötte, Bajza azt újra átdolgozás végett visszaküldötte egy pár sor jóakaratu figyelmeztetéssel, melyben megmutatta, hogy ez sem külalak, sem benső szerkezet tekintetében nem ballada, hangja is inkább drámai mint balladai vagy lyrai, s utasította a ballada elméletének tanulmányozására.

Tompa nem szeretett sem bírálni, sem újra dolgozni. Sokszor hallám tőle, hogy inkább két új művet ír, mint egyet bíráljon vagy kijavítson. E körülmény volt oka annak, hogy Tompa e művét sem át nem dolgozta, sem ki nem adta, sem összes költeményei kiadásába nem vette fel, s teljesen igaz van Bencsik István közlőnek abban, hogy e mű eddigéig még nem látott napvilágot. Egyszer volt még szó köztünk e műről, én kértem tőle kéziratát de nem tudta előadni, s úgy látszott, nem nagy súlyt fektetett rá.

Mindemellett részemről szíves köszönetet mondok, ugy a közlő Bencsik István urnak, mint Mészáros József barátomnak, hogy e rég elfeledett, s előttem kedves emlékü művet az enyészettől megmentették. Mert habár ez Tompának gyengébb művei közé tartozik is, de mint a negyvenes évek egyik irodalmi jelessége, s mint a költő élettörténetére, s fejlődésére egy jellemző adat, kétségkívül megérdemelte, hogy az az irodalomban felemlítették.

ORBÁN JÓZSEF.

Nyilt-levél.

— a „Zemplén“ szerkesztőjéhez —

Megyaszó, 1874. február 10.

Kedves szerkesztő barátom! A tiszánimenni ev. ref. egyházkerület 1873. szept. hó 16. 17. napjain Miskolczon tartott

közgyűlésének jegyzőkönyvében 97. sz. alatt a következőt olvashatni: „A megyaszói egyház azon kérelmét terjeszti elő, hogy tekintve a jelen inséges esztendő, a folyamodó egyházhoz ünnepi követet ne küldessék!“ S mintha nem volna e megyének s a szegény hazának semmi baja más, feledve rossz közigazgatást, drága kölcsönt, krachot, tönkrement hitelt, keleti vasutat, inséges árvákat, havatlan telet: tudomásomra jött, hogy a papi és világi egyének társas összejöveteleimél, körhelyeken, a s.-pataki és debreczeni főiskola ifjusága közt e tárgyról mindenütt és megbotránkozással beszélnek, bántalmazván legtöbbször engemet, hogy én és Megyaszó egy tekintélyes egyház, mikép intézhettünk az egyházkerülethez ilyen „a szegény deákra nézve káros“ folyamodványt! Az igaz, hogy biz ez egy kicsit rossz élcz volt a főiskola akkori igazgatójától, vagy az azt fogalmazó jegyzőtől. Csak az a jó, hogy ama pontból egy szó sem igaz. Először Megyaszon hála az Istennek nincs éhség, másodsor mi a főtiszteletű egyházkerülethez soha sem folyamodtunk, s harmadszor ott nyilt ülésben ez ügyet nem is tárgyalták. A tényállás ez!

A megyaszói ref. egyházban a három évenként változó fioktató (rector) fizetése körülbelül 1000 (ezer) o. é. frt. segédjének pedig, kinek a teherből annyiban az oroszlanrész jut, hogy a kezdőket a létszám felénél többet ő tanítja: ellátásán kívül, fizetése alig ment fel 100 (száz) o. é. ftra. No hiszen kaptunk is érte néha olyan egyéneket, a kik négy szem közt szólva, többnyire a tanulás elől szaladtak meg. Csakhogy kaptunk olyat is. Ez aránytalan jutalmazás vádját hallottuk szüntelen öntudatunktól, s minden évben egyházmegyétől, tanfelügyelőtől rossz, káros voltát pedig sokszor keserűen tapasztaltuk: de megváltoztatni csak a nagytiszteletű főiskola és a főtiszteletű egyházkerület megegyezésével lehet. A mult év tavaszán, a létező viszonyokat nem érintve, a segédtanító fizetését 300 (háromszáz) o. é. ftra emeltük, azonban ez összegből hiányzott 36 o. é. frt. melyet már másként ki nem eszközölhettünk, mint úgy, hogy a főiskola igazgatóságát, de csak őt, mint illetkeget, felkértük: engedné át egy évre a három ünnepi jótéteményt a segédtanító számára. Egy év múlva a most szorgalommal működő oktató ideje kitelik új segédforásaink is nyilnak, s reméltük, hogy ez ügyet akkor, a főiskolai ifjuság hátránya nélkül a tanügy és a segédtanító javára rendezhetjük. E kérvényben nem volt „inséges évről“ semmi említés, sem a főtiszteletű egyházkerületről egyetlen szó. Mi tudtuk, hogy a főiskolai ifjuság jogait egy fillérrel sem rövidítjük; van legatio sok, de az ifjuság száma megapadt (bizony jobb volna, ha a főiskola sorsát szívökön hordozók ennek oka iról gondolkoznának inkább, mint a csekély jelentőségű megyaszói legatio kérdéséről); a harangodi egyházak közül most is csak kettő nyert ünnepi követet. Az 1873-ik év karácsoni ünnepén a „legatus“ teendőit a segédtanító elvégezte, s megjutalmazásán nemlátszott a „jelen inséges év“; egyházam felvilágosult tagjai tudták, hogy szentebb célra nem adhatják filléreiket mint a népnevelés szent ügyére. Hogy miképen jutott

TÁRCZA.

Hangok a belső világból.

[Vitschel]

II.

Te, ki minden lényt szeretve táplálsz.
Az évekre áldást hint kezed,
Boldogsággal halmozod az angyalt.
Éltem napját édessé teszed:
Oh atyám! e szép világ örömmel
Teljes, mint virággal a mező;
Gondviselő szerelmed ölében
Forr, z song, játszik minden léterő.
Nagy kegyelmed mindenhol betölti
A természet roppant templomát,
És az ember hosszú kéjjel issza
Az örömmek teljes poharát.
Ibolyától a szőlő gerezdig,
Nyári kérék, téli tűzhelyek,
Életérés, remény és élvezet:
Hál'adásra méltók mind ezek!
— Oh természet, oh, örökszép forrás!
Boldog a szív, mely tisztán merít,
S benned a szép valót feltalálva
Alkotódhoz vágyva közelít.

Boldogság adója! hagyd élveznem
Örömmet tisztán, nemesen,
És ne szedjek rózsát — csak magamnak,
De másnak is hintegethessem!

Uranus.

A kerülő leánya.

— Beszély, Farkas Bertalantól. —

I.

A legszebb vad.

Báró Csegéry világi volt; de szive még nem romlott. Fialtal éveit többnyire külföldön töltötte. A nagy világban sokat látott, sokat tapasztalt: jót, rosszat egyiránt. Nagy városokban egy fiatal embernek sok regényes szerep juthat, főleg ki csinos külsővel van megáldva, mint ő. Itt-ott több apró regényeskében játszott a regényhős szerepét. De azért szívében még élt amaz isteni szikra, mely készlet igazán szeretni. Mathild grófnő első látás óta érdekelni kezdte, s az érzélem, melyet az iránt érzett, óriási mérvben különbözött azon érzélemáramlásoktól, melyeknek hullámai közt ő itt-ott a hős szerepét játszotta. Ő, aki annyi szerelmi kalandokban vett részt, melyek az ember emez isteni tulajdonát többnyire csak az élvodus pillanatot rabszolgájává alacsonyítják — most érezte, hogy igazán kezd szeretni.

S mit mondjunk Mathildről? Az ő szive kristály-tiszta,

kérvényünk a főtiszteletű egyházkerület asztalára azt nem értjük, ott csak akkor volt helye, ha a legatiókat eltöröltetni akartuk volna: de azt még kevesebbé értjük, hogy miként jöhetett jegyzőkönyvbe oly ügy, mely ama gyűlésen tárgyalva sem volt!

Tudom azt is, hogy barátaink közül többen azt hitték, hogy ezt elvkérdésből tettük. Ezeknek felelettel tartozom. Megyaszó a legatiókat eltöröltetni nem akarja, csak korszerűsítettét óhajtja. Hol az ifjuságnak oly szűk társasköre van, mint S.-Patakon, ott a legatiók ugy tekinthetők, mint a melyekben az ifjuság ismeretséget és társasköri műveltséget szerezhethet. A suplicatiókat sem tartjuk az ifjuságra nézve megalázónak. Minden művelt magyar ifjunak ismerni kell hazáját s mindenek fölött annak, ki a külföldet s annak egyetemét óhajtja meglátogatni, s a művelt külföld viszonyait, intézményeit tanulmányozni. Emnyit egyházam érdekében szólni: erkölcsi kötelességemnek tartottam. Különben, csak annyi bajunk legyen, mint a mennyit ez a pletyka fejünkre zudít!

Zombori Gedő,

ref. lelkész.

Hirek.

A zempléni kaszinó által f. hó 15-én rendezett jótékony célú táncszünet mint farsangi multság, egyike volt a legsikerültebbeknek, azonban fájdalom! a jótékony célra nagyon keveset jövedelmezett. Nyeremény-tárgyakat, melyeket ily alkalommal jól el lehet árusítani, lehet mondani, alig küldtek be, s a felülfizetések is szerény összeget tesznek ki. Részletes számadást e bál jövedelméről és kiadásairól jövő számunkban hozandunk s most csak a nyeremény-tárgyakat s azok t. beküldőinek nevüket adjuk át a nyilvánosságnak. Nyeremény-tárgyakat küldtek be: Viczmándy Ödönne egy virágkosarat, egy porcelán dobozt s két darab falra való piedestalt. Éva Andrásné egy vizítókártya-kosarat s egy porcelán figurát. Gallik Gézané egy írószert, egy doboz füstölőt s egy porcellán figurát. Szánky Árpádné egy poharat és gyufatartót. Zubriczky Szilárdné egy fogpiszkáló-tartót s egy szivarhamu-csészét. Liszy Edéné egy poharat és egy üveg füstölő vizet. Ifj. Farkas Lajosné 1 db. aranyat. Borúth Elemérné egy poharat és egy levélnyomót. Mudry-Palkuthy Janka egy porcelán csészét. Májer Natália egy tortát. Májer Amália 1 üveg egri-burgundit. Májer Paulin 1 üveg persikot, s Májer Lujza 1 üveg budai sashegyit. Összesen 22 darabot.

Nagymihályból vettük a következő sorokat: Folyóó 11-én tartotta meg dalárdánk dal-, zene- és táncszünetét. Este nyolcz órakor már tömve volt a „Bárány“ fogadó nagy terme s dalárdánk a „Hymuszsal“ kezdé meg a productiók sorát; azután előadá „Loreleyt, Schillertől, „Dalárkedv“, „Éji dal“ (Ständchen) s „Pusztai élet“ darabokat; közben Máyer Lajos zenekara játszott s a közönség zajos kívánságára programmon

kivül előadta a marsaillest. Tetszést eláruló tapsvihár minden előadás után, buzdításul a jövőre, hogy zsenge együletünk ösztönt nyerjen mind nagyobb önállóságra s szép céljának megfelelő tökélyre vergődni. Fél tíz órakor kezdődött meg a tánc s lankadatlan jó kedvvel tartott egész reggeli hat óráig. A nők Nagymihály vidékéről szép számmal voltak képviselve; ajkaikon meglepedést tükröző mosoly, szemekben a félreismerhetlen jókedv! Különösen elismerést érdemel hölgyvilágunknál az, hogy a mai szomorú viszonyokat szemelőtt tartva száműzők a fényűzést, s egyszerű toiletben jelentek meg, azon egy pár kivételével, kik hosszú selyemruhában voltak láthatók, némely ügyes táncos nem kis bosszuságára. Nem tudjuk, hogy az izraelita szép nem, mi okból nem volt képviselve? Az együletnek, levonva a fényes díszítésére tett költségét, valami csekély jövedelme is maradt. Ugy hisszük, hogy a résztvevők örömmel fognak visszaemlékezni e kedélyesen töltött estére. Kívánjuk, hogy az egyület viragozzék s több ily kellemes multságot szerezzen a szórakozást nélkülöző nagy közönségnek. Irja továbbá e sorok írója: hogy Nagymihály vidékén keményen tartja magát a tél; szánutban nincs fogyatkozás, s hogy a gazdaközönség szép reményeket táplál a vetések iránt.

A s.-a.-ujhelyi ifjusági kör által f. hó 9-én rendezett jótékony célú zene- és táncszünet jövedelmének kimutatása: Jegyek elárulásából befolyt 308 frt. 70 kr. felülfizetésekéből 36 frt. 50 kr. összesen 345 frt. 20 kr. Kiadások tettek 194 frt. 17 krt. Tiszta jövedelemként maradt tehát: 151 frt. 3 kr. A jótékony célú előadás jövedelmének gyarapításához felülfizetésekkel járultak: Özy. gr. Andrassy Károlynő 10 frt. Mezössy Menyhértő 5 frt. Rieder Engelbert 5 frt. Koós Károly 3 frt. 50 kr. Bodáky Gábor 2 frt. Szentgyörgyi Vilmos 2 frt. Id. Somogyi Ernő 2 frt. Lövy Adolf 2 frt. Albert János 1 frt. 50 kr. Keresztessy Lajos 1 frt. Zinner Henrik 1 frt. N. N. 1 frt. egy valaki 50 kr. Adakozóknak áldozatkésziségeért, valamint Farkas Éva Jolán urhölgynek és Billich Sándor urnak, kik szintén a jótékony cél iránti tekintetből ajánlották föl a zene-előadásbani közreműködésüket, ezennel nyilvános köszönetet szavaz S.-a.-Ujhely, február 14. 1874. „az ifjusági kör“ nevében a rendezőség.

Nagy Ferenczné jutalomjátékaul itt még nem látott jeles dráma „A király és minisztere“ fog adatni szombaton. Az itt időző színtársulatnál bizonyára ezen színésző az, kit a közönség legszívesebben lát a színpadon. A művészek legedesebb jutalma — az elismerés... Nagyné megérdemli, hogy részvétellel találkozzék.

Táborszky és Parsch nemzeti zenemű kereskedésében megjelent és beküldetett szerkesztőségünkhöz: „In den Strom des Lebens“ Polka schnel von Philipp Farbach. Ára 50 kr. „Chinesische Fächer“ polka francaise szintén Farbach Fileptől. Ára 50 kr. Mindkét művet, ugy tartalmasság mint fényes kiállításuknál fogva ajánljuk a t. cz. közönség, figyelmébe.

mint egy nagy gonddal nevelt 17 éves leányé lehet, melyen az önzésnek, az érdeknek egy parányi foltja sem fedezhető fel. A kristály-üveget csak nemes-kő karczolhatja; e nemes-kő a gyémánt: szerelme. A szép leány szerelemre gerjedt: nemes keble nemes bevével kezdte megszeretni Csegéryt.

A báró és Mathild a tréfás képletekkel mindinkább felhagytak: szótlánul néztek egymásra.

Nem törődtek semmit a közelgő ebek csaholásával; a hajtók vad kiabálása valami bájos syrén-hangnak tűnt fel előttük: mintha azt sugná füleikbe: ő szeret: ő szeret!

A bokrok közt zajos csörtetés támadt, mindketten gyorsan lövésre kapták fegyvereiket. A zörgés inkább a grófnő közelében történt. Hiába! a nő csak nő, bármily bátorinak mutassa is magát. Mathild fölött sikoltást hallatott, midőn az erdő sűrűjéből, vérben uszó szemekkel egy óriás himfarkas csörtetett felé. Ez nem várt vendég volt. Csegéry meghallotta az elfolytott sikolyt s már a másik pillanatban mint a zsákmányra leső hiúz, a meglepett hölgy mellett termett, miközben hirtelen gyorsasággal sűrű fegyverét az esztévesztett fenékvadra. Mindez egy másodperc műve volt.

Minden vadász tudja, hogy egy vad se gyámoltalanabb, butább — mint a farkas, hogy ha hajtók elé kerül.

A báró lövése első lapoczkáját surolta, a barátságtalan fogadtatástól méginkább zavarba jött ordasnak, mely mintegy kapva azon, hogy a véletlen vizit még meglehetősen szerencsével ütött ki — hirtelen hátat fordított s biczegve iramodott visszafelé; de alig haladt néhány lépést, a közelebb hangzó lárma hallattára visszahőkölt. Ámde az előbbi fogadtatásban nem

akarván újra részesülni — hadi taktikával oldalvást arra vette utját, hol azelőtt Csegéry állt. Nem számított rosszul; itt szerencsésen kisoronhatott volna a hajtásból. Azonban a báró sem nézte „behuny szemmel“ a hadi tervet. Sietett előbbi helyét elfoglalni. Szerencsére az előbb nem duplázott, egyik töltés még fegyverében volt.

Mathild grófnő csak ennyit volt képes kiáltani az elsiető Csegéry után: Az Istenért vigyázzon! Ah mennyiért nem adta volna az ifju ezen reszketeg hanggal kiejtett pár figyelmeztető szót. Heves vére méginkább fellángolt; égett a vágtyól: elejteni az ordast. Valami mintegy azt sugta neki, hogy míg ő e dicsőségért tör: azalatt egy angyal tiszta lény, ki — bár tévészen veszélyt sejt — imát rebeg érette. S nem csalatkozott: Mathild grófnő remegett, hogy a bárót valami veszély éri, nem tudván, azt, hogy az üzőbe vett farkas nem szokott támadni.

Mily gyorsan fejlődik a szerelem! Reggel még látszólag aüg érdeklődött némileg az ifju iránt, és most rettegett annak életeért.

Eldördült a második lövés is. Az ordas ismét megsebesült: de nem halálosan.

A báró gyorsan töltött s utána sietett a három lábón biczegő vadnak. — Többé nem ismert vadászati szabályt. — A grófnőtől már körülbelül negyven lépésre lehetett.

— Menjen kegyed Szeverhez — kiáltott neki pirult arcczal, s az üldözött vad után rohanva az erdő sűrűjében eltűnt.

(Folytatása következik.)

A „Magyarország és Nagyvilág“ 7-ik számának tartalma: Képek: Török János. Szent-Pétevár és Moszkva. Orosz népdalok. Orosz népünnep. Rossi Ernesto. Szöveg: Török János. Hunok harca (Arany L.) Kigyógyult szerelem. (Elbesz.) Vere Klára. (Elbesz.) Fővárosi tárczalevél. (Porzó.) Társas élet. Az elszegényedés mestersége. (Elbeszélés Jókai M.-tól.) Rajzok magyarázata. Különbélek. Lóugrás és saktalány. Szerkesztői üzenetek.

* **Színházi krónika.** Ama szembeszökő közöny, mely a színészetet két hosszú éven át nélkülözött közönségünk részéről a jelenleg itt tartózkodó színtársulat irányában nyilvánul, s amelylyel a színház padjainak szánalomra méltó üreskedése, mint leghathatóbb bizonyíték folytán estéről-estére találkozunk: nem látszik előttünk fölöslegesnek, ha színházi krónikánk rovatóban fölemlítettük. Hol keressük e közöny okát? a közönségben? a színészekben? vagy mind a kettőben? körülbelül az utolsóban. Ha adnak: vedd el! (nem ütlegeket értünk) s ha vetél: viszonzod. Igaz, hogy a leginyenczebb persona a világon — egy közönség: sehol sem alkalmazhatóbb mint itt, azon önző princípium: „prima persona: semper ego“ A nagy közönség ritkán szokta elismerni az egyesek által tett áldozatot: ha jól mulatott, nem gondolkozik azon: mily áron lett az számára megszerezve; ha anyagi áldozataért nem nyer kielégítő szellemi kárpótlást: a legelső, a ki hátat fordít. Ha az itt időző színtársulat eddigi működését figyelembe vesszük: a közvéleményt hisszük tolmácsolni, ha azt mondjuk, hogy az közönségünket nem elégitette ki tökéletesen. Az okok többfélék: a társulat rendezésével s életvalóságát, existenciáját biztosító jelesebb tagok szerződésének nehézségeivel még folyvást küzd az igazgató. Igaz, hogy népes társulatát a mostani egynehány jobb tagokhoz szerzendő két-három még igen szükséges jó taggal erősíteni ugy rizikóra — nem csekély feladat. Amde azt a közönség nem szokta tekintetbe venni: ő látni akar, hogy buzduljon; gyönyörködni, élvezni, hogy az áldozatot meg ne tagadja. Innen a disharmonia. Azonban azt nem tagadhatjuk meg, hogy a színgazgató már eddig is szép tevékenységet fejtett ki a közönség megnyerésében, egyes renomirtabb új tagok szerződése által, s ha a közönség méltánylását meg nem vonja, azt hisszük, méginkább igyekezendő megfelelni a várakozásnak. Ennél fogva ohajtandó, hogy közönségünk igyekezzék meg nem vetni azon szellemi szórakozást, melyben, hogy pártolása következtében valódi lelki élvezetet találhasson, akarjuk hinni, hogy a színgazgató mindent el fog követni. Az előadásokra eddig tett megjegyzéseinket ezután is folytatni fogjuk; korántsem a cél rovására, vagy a közönség elidegenítésére, vagy hogy az illetőnek rossz pillanatot szerezünk, ha tán nem a leghizelgőbben emlékezünk meg róla; hanem azért, mert egy színtársulat a nyilvánosság tárgyát képezi, s a hibákat felfedezni nem egy színtársulatnál, de még a műkedvelőknél sem fölösleges; az elismerés a színésznek: buzdítás; a hibákra való figyelmeztetés: irányadó későbbre. A kit kritikánk agyonhallgat: örüljön neki; a kit fölemlít, tulajdonítsa annak: hogy érdeklődünk iránta. Csütörtök: „A notredame-i harangozó“ mint haljuk, igen gyér közönség előtt nem rosszul sikerült előadás. Szombat: „Péter czár halála.“ Gárdonyiban (Péter czár) felismerhető volt a színész, ki már régebbi idő óta vegetál a színészet világában s habár — mint máskor is említettük — nagy alakító tehetséggel nem bír s nagyobb önállósággal teremteni nem tud; de sokat látott, tapasztalt s egyes jelentékenyebb szerepekben a főjellemtvonást igyekezett ellesni, elsajátítani. Így láttuk ezt Péter czár szerepében, melyben kissé meglehetősen alakított. Általánosságban előadására az a megjegyzésünk: hogy a szenvedélyes, rohamos fokozódást itt-ott élénkebben kellett volna visszaadni. Az örüléshez közeledő düh kifejezést arczán, szemében a villámokat nem láttuk; ajakán nem pattogott a szó, tagjaiban nem mutatkozott a szükséges idételen rángatózás. Részletekbe bocsátkozva: két jelenetet nem adott elég sikerülten. Midőn a czárnő iránt féltékenységre gerjedve azt átható nézésével (ez jó volt) méregeti, azután megvető dühvel a színpadon hagyja, s az ajtóban megállva tekintetével még egyszer lesújtja: igen kár volt ez egy ártatlan, szócskának sem illő hangot elejteni: „hüm!“ mert ez által a jelenet hatását veszítette. Az sem sikerült tökéletesen, midőn meghal; nagyobb lelki erőt kellett volna kifejeznie. Nagy Ferenczné (Katalin czárnő) jól játszott; titkos szerelme miatti rettegése mellett a gyakran kitörő, kevély czárnői büszkeséget sikerülten adta vissza. Különösen nagyszerű volt az a jelenet, midőn Péter czárral szemben megtudja, hogy Sapicha gróf Olgát szereti. A megsértett női büszkeség ekkor egy rohanó árrá alakult nála, mely korlátokat nem ismerve szilaj dühében féktelenül rohan, rombol. Sokat levon e jó színésznő játékból az, hogy szenvedélyes jele-

netek alkalmával csak akkor játszik, midőn beszél; a meglepetés, rémület, a hallgatag lelki küzdelem, olykor gyötrelmem nével látszik játékában eléggé élénk színekben. Nem mondjuk, hogy ez mindanyiszor így van, — de gyakran s ohajtandó csak igen elvéve, vagy sohasem tapasztalni. Pethő (Villerbeck) igen jó humorral játszott, s arról győzött meg bennünket, hogy a humoros szerepekben is meglehetősen otthon találja magát. Dálnokyné (Olga) szinte sikerrel játszott. Dálnokynénak több szerepekben kellemes játéka van. Tolnay (Sapicha gróf) nem igen találta magát. Nem neki való szerep. Vasárnap: „Szegedi bűnkrónika“ vasárnapi darab. A karzat (?) nem is mulasztotta el zajos tetszésnyilvánításait mind sürűbben kifejezni. — Mulatóságos előadás. Nagy közönség. Rózsa Sándort, szerettük volna, ha kihagyták légyen a darabból; nem fejtegetjük: miért? tessék kitalálni! Esetleg, más alkalommal bővebben is találunk nyilatkozni... most csak ennyit. Ez alkalommal Tolnay mulatatóan játszik. Farsang utolsó estéjén: „Don Juan.“ Valóságos farsangi komédia. Nem mulasztotta el Dálnoky (Don Juan nemes szolgája) a szép számu közönség jó kedvét egész a kaczagásig felfokozni; mindemellett, habár „kottákat“ nem vettünk is észre a nevetők kezében — dinamitszerű szétpukkanások szerencsére nem következtek be. Radóban (Dom Juan) nem fedeztük fel nagy tehetséget; azonban most még nem mondunk rá ítéletet, feltartjuk azt későbbre, ha más fajta szerepben látandjuk.

Nyílt posta.

B. Zoltán urnak, Lelesz. A tudósítást tárgyhalmazz miatt jövő számban hozandja.
Rácz B. urnak. S.-K.-Patak. Jövő számban megérintjük.

Nyílt-tér.

Árverés alulirt végrehajtó a pts. 403. §-a szerint ezenel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. jbg. 1873. évi 15298 sz. a. meghagyása folytán az élesdi kir. jbg. 1873. évi 9476 sz. végzése alatt Hirschl Ignácz n.-várad lakos részére Fráter Sándor berczeli lakos ellen 2720 frt. követelés végett elrendelt biztosítási végrehajtás folytán bíróilag lefoglalt s 4405 frtra becsült széna, sertés, ökör, tehén, bornyú és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén, vagyis S.-Patak város határához tartozó György-tarlón leendő eszközzésére határidőül 1874. évi febr. hó 26-ik napjának d. e. 10 órára, s netalán vevők hiányában S.-a.-Ujhelyben a város házánál f. e. febr. hó 7-ik napjának d. e. 0 órája kitűzetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen a pts. 406. §-a szerint szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak! Kelt Sátoralja-Ujhelyt 1874. február hó 5-én.

Novák János,
kir. végrehajtó.

Zemplén megyében kebelezett Zavátka, Topolovka és Jeszenócz. Szerviczky György tagosított birtokai szabad kézből haszonbérbe adandók, és pedig:

I. Zavátka belsőség 4 hold uri lakkal és mindennemű gazdasági épületekkel, szántóföld 261 hold, legelő 176 hold, 80 köböl buza és gabona őszi vetéssel, 100 köböl árpa és zab tavaszi vetéssel és 20 köböl burgonya. Bérbe vehető 1874. évi április 1-től.

II. Topolovka belsőség 24 hold, csinos tiszt lakkal, mindeoféle gazdasági épületekkel, 2000 db. juhra való akollal, szántóföld 405 hold, rét 274 hold, legelő 279 hold; őszi és tavaszi vetéssel 303 köbölből álló. Mindkét birtokban korcsmáltatási jog is van. Ezen két birtok egymás szomszédságában van, és az első magyar gácsországi vaspályától $\frac{1}{2}$ és 1 órányi távolságra esik. A topolovki birtok 1874. évi július 1-től fundus instructussal vagy a nélkül haszonbérbe vehető.

III. Jeszenócz belsőség 16 hold, szántóföld 232 hold, rét 46 hold, legelő 596 hold, lakó és gazdasági épületekkel, és korcsmáltatási joggal. Haszonbérbe vehető 1874. ápril. 1-től.

A fenti birtokok együttesen és külön-külön is haszonbérbe adandók. A haszonbérleti feltételek iránt a tulajdonossal, vagy pedig Kelemen Kálmán megbízott ügyvédjével Homonnán értekezhetni.

Kelt Homonnán, 1874. febr. hó 10-én.

Kelemen Kálmán,
köz- és váltó ügyvéd.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

Nyomatott a „Zemplén“ gyorsajtóján S.-a.-Ujhelyben.